

Tarinan kertoo:
Tenho Heikkilä
Kälviä

Murtaen muisteltua Ruahtalolta

Ko ny rupiaa olehan jo vähä kevätta ilimassa, niin tulee tämmösellä vanahalle äijälle väkistenkin nuaruenaikaset keväimet miälehen. Ja Konkenkari ja kalastus.

Ko kevät, alako tulla merelle, salamet ja kivensyriät rupes sulahan, niin sinne tuli semmonen kaipio, että lähettävä oli. Jos sitte vielä, oli kalamiähen verta suanisa, paatti ja kalavehkeet rannasa, niin niitä piti sillon lähtiä kunnostahan.

Niin soli meilläki. Tuaralla ja isällä varsinki. Noli innokhaita. Niillä oli pari isua siikarysääki, jotka piti heti jäien lähettyä viejä pyynthin. Siinä sitä sitte sain minäki olla följysä heti sikiästä asti.

Rysänvärkit piti eesiks käyä läpi ja koriata kaikki reijät, jos niitä oli tullu eeliskesänä. Minä sain mennä tuaran kans sinne Konkinkarihin muutamaks päiväks. Asuthin piänesä kalakämpäsä. Istuthin siinä päivät pitkät, ja parannethin kaikki hatarat. Ja tuara praatas. Solo viimisen päälle mukava ja puhelias miäs. Kyllä niinä päivinä siirty palio kansanomasta elämänviisautta sukupolvelta toiselle, aina elämänmakusesta seksivalistuksesta alakain.

Anto se semmosenki ohojeen, ettei pitäis miähen mennä kovin nuarena naimishin. "Sitä on sillon kuule poika ko kartanopässi. Liakanarun mittanen, puhtaaks kaluttu elämänpiiri. Eikä kauemmaks oo asiaa, vaikka siälä olis kuinka hemasevaa naposteltavaa näkyvissä".

Koriaamisen jäläkhen rysänvärkit roukathin karpulitervalla ja nostethin ahtimille kuivaahan. Paatit oli samalla mäellä vasta tervattuina. Kyllä siinä rannalla leijas semmonen sualasen meren, tervan ja karpulin haju että. Viäläkö siihen tuli keväinen ensimmäiset loukheet kalakattahan, niin ompa siitä jääny semmonen muistikuva miälehen, ettei se lähe poies ennenkö Komosalon rämehesä.

Hetikkö jäät oli sulannu, ja vaikka seliällä vielä joku klonkki ajelehtiki, ruvethin touhaahan rysänlaskua kovalla kiirhuulla. Ensiks panthin koppahomma välille.

Tarkastethin tupurinarut ja nialulangat, että se oli kunnosa. Sitte jamothin suuhatara siihen kiinni. Koppahomma laitethin paatin pohojalle alimmaiseksi, tupuri alaspäin. Seuraavaks jamothin suuhataran katiskaverkot eli potkut kiinni. Sillon piti olla tiajosa mihinkä aiko rysäns laskia, että tiäsi jamua aitaverkon, oikiahan katiskan nurkhan kiinni. Jos rysä tuli etelälaskulle niin oikiahan, jos pohojalaskulle niin vasemphan nurkhan. Samalla ko katiskat ja aitaverkot lapethin paatin pohojalle siävästi, niin laitethin alapaulhan rippalangat ja niihin kivet. Paathin nostethin vielä vankka köysi perätouviks ja monta knippua lissuköyttä, joilla rysä ankkuroitiin paikoilleens.

Nyt oliki kaikki valamista ja jääthin ojottahan tyventä yätä. Lasku ei tahtonnu tuulisella ilimalla luannistua.

Siälä Poroluojosa, johonka mekki pruukathin rysät laskia, oli monta lasku paikkaa. Ensiks etelälaskut. Heti siinä maapääsä, kämpän alla oli laskupaikka. Sitte oli Pukkinokka, Hietaperän paasi, Länskallio ja Karhunperse. Orrisa oli kaans etelälaskuja. Orrin sääri, Piukki ja Kuutti. Pohjoislaskuja taas oli Kinnarinharju, Kinnarin niämi, Ruskia kivi, Hakoplassi, Puhkukivi, Kualion pöllö ja Kualion rivi.

Semmonen isorysä on aikamoinen pyyjys. Pari tiimaa siinä pianki tuhuraintu, ennenkö se oli pyynisä. Rannalta käythin hakemasa pattiasti semmosia miahenkantamia kiviä lissutukshen ja peräkrapiks. Merkiks ja koppahommaa kannattahan jäivät mustaks tervatut kukkupöntöt, joisa oli kunki kalamiähen puumerkit vuoltuina. Kokemasa pyyjyksiä käythin pari kolme kertaa viikosa. Soutamalla sillon vielä kuliethin. Ei kaikilla ollu vielä "Vikströmiä eli Antrosta" papattamasa.

Minä kolin keviämpi, niin jouvuin olehan soutumiähen paikalla keulasa ja tuara eli isä kumpi sattu olehen mukana, huapas perästä ja piti souvun tahajisaans. Muuten paatti olis ollu tuupollaans, eikä se olis kulukennu niin liukkaasti. Enhän minä sillon vielä mikään soutumiäs ollu. Vähä katheellisena kahtoin monesti ko Järven Aatu ja Jalmari soutivat sivu. Ne oli kumpiki semmosia pitkäkätisiä, isoja miähiä ja veto oli sem mukanen. Aivot palasivat lavat vettä hipoen ja aivan tahajilleens. Ja paatti juaksi fiinisti. Oli se mahtavan näköstä menua.

Joskus ko enskertoja käythin kokemasa ja ko rannoilla oli vielä paksuja rantatöykiä, laitto vanhemmat miähet minut Poroluajosa rannalle. Piti kahtua

rantalepikosta oliko meri tuannu mitään, millä olis mitään arvua. Soli jotenki ko aartheen hakemista. Jotaki aina löytyki, joka oli joutunnu laivoista merehen.

Palio on tua merivesi laskennu eli maa noussu niinko ne uusvanhemmat sanoo, sinä aikana, johonka minunki muisti riittää. Konkinkarihinki souvethin Kalliosalamesta, joka ny on aina kuivilla ja siitä kulukee tiä. Siinä oli sillon korkia kaarisilta, jonka alta oli heleppo päästä soutamalla ja vaikkapa moottorivenehellä.

Että semmosta tuli miälhen.

Tarina on julkaistu Kälviän seudun sanomissa 15.3.1997.